

4.2 De Koude Oorlog

Informatieboek bladzijden 86 tot en met 89

A De koudste jaren van de Koude Oorlog

1 Lees de tekst.

- a Leg uit waarom je tijdens de conferentie van Potsdam al kunt spreken van een **Koude Oorlog**.
Tijdens de conferentie van Jalta hadden de leiders nog in overleg de toekomst van Europa kunnen bepalen. Tijdens de conferentie van Potsdam was er al een groot wantrouwen tussen de supermachten.
- b Was de Amerikaanse **Marshallhulp** een onderdeel van de **containmentpolitiek**? Leg je antwoord uit.
Ja, deze economische hulp hielp de Europese landen om zich te herstellen tegen de dreiging van het communisme.

2 Gebruik de tekst, bekijk de afbeeldingen en bron 4.

- a Zet de letters vóór volgende begrippen op de juiste plek in de kaart van bron 4.
A Bondsrepubliek Duitsland
B DDR
C NAVO-landen
D Warschaupactlanden
E IJzeren Gordijn

Bron 4 Midden-Europa

- b Bekijk afbeelding 9. Leg uit dat deze foto de sfeer op de conferentie waarschijnlijk niet juist weergeeft.
De drie leiders staan gemoedelijk naast elkaar, terwijl er in werkelijkheid sprake was van wederzijds wantrouwen.
- c Leg uit dat bron 4 duidelijk **blokvorming** laat zien tijdens de **Koude Oorlog**.
Op deze kaart is de splitsing tussen het Oostblok en het Westen, Oost- en West-Europa, goed te zien, evenals het IJzeren Gordijn.
- d Noem twee verschillen tussen de grenzen op deze kaart en de kaart van het huidige Europa. Gebruik eventueel een atlas.
Op deze kaart is Duitsland nog verdeeld en vormen Tsjechië en Slowakije nog één staat.
- e Waarom was de inval in Zuid-Korea reden tot paniek in het Westen?
Met de aanval van Noord-Korea vreesde het Westen het begin van een wereldwijde communistische aanval.

B Ontspanning en de val van het communisme

3 Lees de tekst.

- a Leg uit waardoor de spanning tussen het **Oostblok** en het Westen na 1953 verminderde. Gebruik het begrip **vreedzame coëxistentie**.
Stalins opvolger Chroesjtsjov pleitte voor vreedzame coëxistentie, het communisme en het kapitalisme moesten vreedzaam naast elkaar bestaan.
- b Wat maakte de Cubacrisis zo gevaarlijk?
Tijdens de Cubacrisis liepen de spanningen tussen Oost en West zo hoog op, dat de allesvernietigende kernoorlog dichtbij leek.

- c Noem een gevolg van de Cubacrisis. Gebruik een vet gedrukt begrip.

Direct na de Cubacrisis besloten de VS en de Sovjet-Unie de verhoudingen te normaliseren.
Er volgde een tijd van ontspanning.

- d Waarom kun je de strijd die rond 1980 in Afghanistan plaatsvond een gevolg van de Koude Oorlog noemen?

De supermachten bemoeiden zich met die strijd. De Russen wilden het Afghaanse communistische regime overeind houden dat werd bedreigd door islamitische rebellen die steun kregen van de VS.

4 Gebruik de tekst en de bronnen 5 en 6.

Bron 5 Gorbatsjov op bezoek in Beijing

- a Deng was leider van de Chinese communistische partij. Leg uit wat de tekenaar van bron 5 wil zeggen.
De hervormingen van Gorbatsjov hadden niet alleen gevolgen voor de Sovjet-Unie, maar ook voor andere communistische landen, zoals China.

Bron 6 De val van de muur

De muur is open. bijna iedereen is op weg naar de Brandenburger Tor, heel Berlijn gaat erheen, als we willen rijdt ze er nu naar toe, ze wil zelf ook gaan kijken. Als we het goedvinden om er nu heen te gaan, zet ze de meter af. Per seconde wordt de verkeersstroom dikker, al een honderd meter na de Siegessäule is er nauwelijks nog door te komen.

In de walmende Trabant naast ons houden jonge Oost-Duitsers hun visum omhoog, hun gezichten wit van opwinding in de nachtelijke lampen. Het duistere schip van de Reichstag ligt in een mensenzee, iedereen trekt op naar de hoge zuilen van de Tor, naar de jagende paarden die vroeger de andere kant op stormden. Het schavot van waar je over Unter den Linden kunt kijken, zwaait onder het gewicht van de mensen. Met moeite worstelen we ons naar boven, telkens als er iemand af komt, schuiven we weer één lichaam op.

Naar: C. Nooteboom, *Berlijnse notities*, 1989

- b Leg met behulp van bron 6 uit dat de val van de muur een gebeurtenis van historische betekenis was.

Als eenmaal bekend is dat de muur geopend is, is heel Berlijn in rep en roer. Iedereen wil naar de muur toe om dit wonder met eigen ogen te kunnen aanschouwen.

5 Gebruik de tekst.

In deze opdracht neem je een standpunt in, dat je uitlegt met argumenten. Zie vaardigheid 15.

Stelling: *In de wereld van vandaag zijn de gevolgen van de Koude Oorlog niet langer voelbaar.*

Leg met argumenten uit of je het eens bent met de stelling.

Bijvoorbeeld: De stelling is onjuist, want zo af en toe lopen de spanningen tussen Oost en West nog altijd op.

6 Zoek verder.

De film *Goodbye, Lenin* laat op een humoristische wijze de tegenstellingen zien tussen het Oost-Berlijn van vóór en na de val van de Muur.

Onderzoek met deze film of en/of op internet de situatie in Oost-Berlijn vóór en na de val van de Muur.

Verwerk je bevindingen in een powerpointpresentatie.